

LAMMETJE WORDT HERDER

Want het lam midden voor de troon zal hen hoeden, hen naar de waterbronnen van het leven brengen. (Openbaring 7,17)

Bevrijd gebied

Waar zijn ze, de mensen die voorgoed buiten ons blikveld vielen? Ze trokken over een berg waarachter niemand kan kijken. Waar trokken ze heen? Wat is er achter het gordijn dat hangt tussen hemel en aarde? Geen mens die het zeker weet. Ook de mensen niet die antwoorden: 'Daar is niets.' Ook niets is een geloof. En alleen een geloof kan het invullen. De mensheid heeft dat dan ook altijd gedaan. Op dat gordijn tussen hemel en aarde projecteerden wij onze dromen, verlangens, onze hoop. Soms ook onze wanhoop of angst. En soms onze angst om teveel te hopen. Zie de mensen van het niets. Waar gingen ze heen, de zielen, mensen, naam voor naam? Vaders, moeders, broers en zussen, vrienden en vriendinnen, en ja, zelfs kinderen.

Ook de Bijbelschrijver projecteert zijn droom tegen het gordijn dat hangt tussen hemel en aarde. Sterker, hij droomt dat hij een kijkje krijgt achter dat gordijn, achter die laatste berg. En wie wil dat niet? Het maakt dan ook nieuwsgierig. Wat ziet Johannes daar? Niet een niets. Hij ziet zelfs een volle wereld. Een menigte die niemand tellen kan. Een ratjetoe van talen en volken en rassen. Maar toch horen ze allemaal bij elkaar, al was het alleen maar omdat ze gekleed gaan in het wit. Wit – de kleur van het feest, de kleur van het licht. Ze juichen. Ze zijn in bevrijd gebied. Ze zijn in troostland. Johannes gebruikt vaak bizarre beelden. Maar één beeld is van een vreemdheid die tegelijk het meest troostrijk is: *hun herder is een lammetje*.

Verbeelding

Lammetje wordt herder – dat is de omgekeerde wereld. Dat kan helemaal niet. Hoe kan een schaap een kudde leiden? Laat staan een lammetje. Iedereen voelt wel: Johannes gebruikt hier een beeld. Je kunt over wat niemand kan zien alleen in beelden spreken. Met ver-beelding. Wat wil deze verbeelding zeggen? Dat het

zachtste zal regeren. We leven nu nog in een wereld waarin de harde krachten de dienst uitmaken. Maar achter de horizon daagt een wereld waarin de tederheid het voor het zeggen heeft. Veiligheid en geborgenheid vormen daar artikel 1 van de grondwet.

Maar pas op: laten we de boodschap van Johannes niet meteen annexeren. Hij schreef niet dit niet voor ons, maar voor medechristenen die vervolgd werden. Tijdgenoten die geliefden hadden verloren aan geweld. 'Wie zijn dat in het wit?' hoort hij. Het antwoord krijgt hij er meteen bij 'Diegenen die uit de grote verschrikking gekomen zijn.' Die verschrikkingen zijn geloofsvervolgingen. Openbaring was een troostboek voor een geteisterd groepje mensen dat om hun geloof niet veilig was. Dat leed onder bittere realiteit van bruto geweld in het Romeinse Rijk. De droom is een troost voor hen. De bittere realiteit zal niet het laatste woord hebben. Er wacht een wereld van tederheid.

Wij

Pas als we dat gezegd hebben, zijn wij aan de beurt. Alleen als wij Johannes eigenaar laten blijven van zijn doelgroep, mogen we ons laten raken door zijn beeld. Wij leven dan wel niet in een grote verschrikking, maar de dood van geliefden zorgt altijd minstens voor een verschrikking in het klein. Natuurlijk, de dood hoort bij het leven. Biologisch gesproken dan. Je weet dat je eens moet loslaten. Als dat op hoge leeftijd gebeurt, is een mens meer bereid zich daarmee te verzoenen. Maar ook dan slaat de dood wonden. Want we zijn er op de een of ander manier niet op gebouwd om elkaar te verliezen. De dood mag dan *biologisch* bij het leven horen, *psychologisch* niet. De dichter Herman de Conink sprak na een ingrijpend verlies over 'reuma van het gevoelsleven'. Reuma – je komt er niet van af. Het is een constante zeurende pijn met scheuten als uitschieters. Je moet ermee leren leven. Of nee, je moet het zien te óverleven, zoals iemand zei (Manu Keise). Rouw met een o is rauw met een a.

Een voortdurende stroom van kleine verschrikkingen terwijl het dagelijks leven om ons heen ook gewoon doorgaat. Maar al die kleine verschrikkingen komen op een zondag ineens bij elkaar. En je voelt: dan wordt het ineens groot.

Daar buiten loopt een schaap

Waar zijn ze, onze doden? Wordt er voor hen gezorgd? Of vielen ze in het niets? Voor sommigen zou een hiernamaals al genoeg zijn, met of zonder God. Voor

Johannes kan het niet zonder God. Maar dan geen God die als een harde kracht regeert. Zo'n Opperwezen dat vanaf een hoge troon zijn decreten uitvaardigt. Er is bij Johannes wel sprake van een troon. Maar het gaat om het lammetje vóór de troon. Dat lammetje herdert. Het herdert een onafzienbare menigte.

Een lammetje maakt zacht. Wat zingen we voor kinderen?

Slaap, kindje, slaap
Daar buiten loopt een schaap
Een schaap met witte voetjes
Dat drinkt zijn melk zo zoetjes.

Een troostlied. Zo van: wees maar gerust, slaap zacht. Maar het lam van Johannes is zelf ook door de harde realiteit getekend. Het lammetje is Christus. Het lam van God. Het werd geofferd. Het leeft, maar het is zelf getekend door verschrikkingen. Maar aan de andere kant van het gordijn ontfermt het zich over de mensen die door grote of kleine verschrikkingen heen gingen. Het lammetje herdert de zielen naam voor naam naar wateren der rust.

Beelden voor een wereld waarin wij niet kunnen kijken. Geen journalistiek verslag van hiermaalstoerisme, maar beeld van hoop en troost voor degenen die onze liefde niet meer kan bereiken. De dichteres Inge Lievaart vond er deze woorden voor:

vanuit de afgrond van verdwijning
tilt Hij ons in het zingen van het licht
tot diep in het geheim van Gods ontferming
de vrede van een thuisgekomen kind